

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE CONTABILITATE**

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Iuliana CENAR

Doctorand,

Ion COZMA

Alba Iulia

2026

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE CONTABILITATE**

**CONTRIBUȚIA CONTABILITĂȚII
LA MANAGEMENTUL PERFORMANȚEI ÎN
ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ DIN
REPUBLICA MOLDOVA**

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Iuliana CENAR

Doctorand,

Ion COZMA

Alba Iulia

2026

CUPRINSUL REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

<i>CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT.....</i>	<i>4</i>
<i>INTRODUCERE.....</i>	<i>6</i>
<i>PREZENTAREA SUCCINTĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT.....</i>	<i>13</i>
<i>CONCLUZII FINALE, CONTRIBUȚII PROPRII ȘI LIMITE ALE CERCETĂRII....</i>	<i>16</i>

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR, FIGURILOR ȘI TABELELOR	4
Lista abrevierilor.....	4
Lista figurilor.....	5
INTRODUCERE.....	9
Contextul general al cercetării.....	9
Obiectivele cercetării științifice.....	14
Importanța cercetării.....	15
Metodologia cercetării.....	17
Sinteza capitolelor.....	19
CAPITOLUL 1. PERFORMANȚA ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ: DE LA CONTABILITATE LA MANAGEMENT DECIZIONAL	22
1.1. Evoluția performanței în cadrul administrației publice locale.....	23
1.2. Contabilitatea: importanța sa în cadrul administrației publice locale.....	26
1.3. Misiunea contabilității în raport cu prerogativele performanței.....	29
1.4. De la cash la accrual: o schimbare de paradigmă contabilă în Moldova.....	32
1.5. Trezoreria în contextul contabilității publice: gestionarea fluxurilor financiare ale comunităților locale.....	41
1.6. Abordarea performanței din perspectiva contabilității: trenduri în literatura de specialitate.....	45
1.7. Modele și concepții de analiză a performanței financiare în administrația publică locală.....	57
1.8. Concluzii preliminare.....	71
CAPITOLUL 2. VALENȚE PRACTICE ÎN MĂSURAREA PERFORMANȚEI FINANCIARE PRIN PRISMA RAPOARTELOR PRIVIND EXECUTAREA BUGETELOR LOCALE.....	73
2.1. Poziția Bugetului Local în Bugetul Public Național.....	73
2.2. Dimensiuni ale veniturilor entităților publice locale – componentă strategică a evaluării performanței.....	81
2.2.1. Analiza bugetului local prin prisma veniturilor	86
2.3. Dimensiuni ale cheltuielilor entităților publice locale – componentă strategică a evaluării performanței.....	89
2.3.1. Analiza bugetului local prin prisma cheltuielilor	93
2.4. Analiza autonomiei locale și a descentralizării prin prisma impozitelor aplicate la nivelul comunităților locale.....	96
2.5. Concluzii preliminare.....	104
CAPITOLUL 3. PERCEPȚIA UTILIZATORILOR DE INFORMAȚII FINANCIAR- CONTABILE PRIVIND MODUL DE UTILIZARE A RAPOARTELOR PRIVIND EXECUTAREA BUGETULUI ÎN MĂSURAREA PERFORMANȚEI ȘI LUAREA DECIZIILOR MANAGERIALE LA NIVEL LOCAL.....	105
3.1. Introducere.....	105

2.3.1. Analiza bugetului local prin prisma cheltuielilor	93
2.4. Analiza autonomiei locale și a descentralizării prin prisma impozitelor aplicate la nivelul comunităților locale.....	96
2.5. Concluzii preliminare.....	104
CAPITOLUL 3. PERCEPȚIA UTILIZATORILOR DE INFORMAȚII FINANCIAR-CONTABILE PRIVIND MODUL DE UTILIZARE A RAPOARTELOR PRIVIND EXECUTAREA BUGETULUI ÎN MĂSURAREA PERFORMANȚEI ȘI LUAREA DECIZIILOR MANAGERIALE LA NIVEL LOCAL.....	105
3.1. Introducere.....	105
3.2. Metodologia cercetării.....	105
3.3. Obiectivele cercetării.....	106
3.4. Analiza datelor.....	107
3.5. Concluzii preliminare.....	119
CAPITOLUL 4. MODEL DE MĂSURARE A PERFORMANȚEI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE DIN PERSPECTIVA INFORMAȚIILOR CONTABILE PREZENTATE ÎN RAPOARTELE PRIVIND EXECUTAREA BUGETULUI LOCAL.....	121
4.1. Instrumente utilizate în măsurarea performanței APL.....	121
4.2. Analiza datelor referitoare la performanța financiară a comunităților locale.....	131
4.3. Propunere de reorganizare administrativ-teritorială în baza performanței economico-financiare a UAT-urilor.....	145
4.4. Concluzii preliminare.....	155
CAPITOLUL 5. MODELARE ECONOMETRICĂ – ÎN CUANTIFICAREA IMPACTULUI INFORMAȚIILOR CONTABILE ASUPRA PERFORMANȚEI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE.....	157
5.1. Precizări introductive privind modelarea econometrică.....	157
5.2. Rezultate empirice și validarea modelului econometric.....	160
5.3. Concluzii preliminare.....	177
CONCLUZII, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI DIRECȚII ULTERIOARE DE CERCETARE	179
Concluzii ale cercetării.....	179
Contribuții proprii.....	186
Limite ale cercetării.....	189
Perspective de cercetare.....	190
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	191
ANEXE	204

INTRODUCERE

Contextul general al cercetării

Economia globală traversează o perioadă de criză profundă, marcată de recesiuni semnificative, cum ar fi criza economică din 2008, pandemia COVID-19 din 2020 și războiul din 2022, care au avut un impact devastator asupra resurselor financiare ale statelor. Aceste evenimente au amplificat lipsa resurselor financiare, iar cetățenii au început să simtă direct efectele crizelor, exprimându-și nemulțumirile față de calitatea serviciilor publice oferite de autoritățile locale. În fața acestor provocări, administrațiile locale se confruntă cu sarcina de a satisface nevoile comunităților, menținând totodată un nivel înalt de performanță financiară și managerială, iar pentru aceasta, sunt nevoite să adopte strategii inovative pentru eficientizarea activității lor. „În general, perioadele de criză oferă mai multe perspective asupra modului în care sunt măsurate sistemele sociale, administrative și economice”¹.

Contabilitatea instituțiilor publice și sistemele de măsurare a performanței au fost recunoscute ca piloni esențiali ai capacității administrative, având scopul de a sprijini managerii prin furnizarea de informații valoroase. Totuși, natura contabilității este privită mai degrabă ca un instrument menit să atingă obiective precise, cum ar fi asigurarea unui grad înalt de responsabilitate în utilizarea resurselor publice sau, mai general, îmbunătățirea procesului decizional. La baza acestei abordări funcționale stă convingerea conform căreia „contabilitatea este un „instrument” tehnic neutru, proiectat și utilizat de către experți, și privită cu un amestec de teamă de către cei care nu sunt experți”².

Contabilitatea și sistemele de măsurare a performanței au stat la baza dezvoltării Noului Management Public prin transpunerea principiilor raționalității economice, ale orientării spre rezultate, devenind instrumente și procese operaționale în administrația publică. Prin urmare, interesul crescut față de acest subiect a fost generat în mod semnificativ de apariția NMP, care a jucat un rol crucial în stimularea cercetărilor în domeniul contabilității sectorului public și al administrației publice.

¹ W. Von Dooren, G. Bowckaert, J. Halligan, *Performance management in the public sector*, New York: Routledge, 2015, p.239.

² I. Stecollini, I. Saliterer, J. Guthrie, *The role(s) of accounting and performance measurement systems in contemporary public administration*, in *Public administration*, nr.3, 2020, pp. 3-13, p. 3; DOI: [10.1111/padm.12642](https://doi.org/10.1111/padm.12642)

Arhitectura sectorului public este complexă și implică o multitudine de reglementări care trebuie respectate și aplicate la nivelul administrațiilor publice locale. În acest sens, atunci când vorbim despre performanța instituțiilor publice, aceasta nu se referă doar la numărul serviciilor prestate, numărul beneficiarilor, resursele financiare alocate pentru un serviciu, dar și la procedurile interne din cadrul instituțiilor locale, nivelul de pregătire al angajaților sau al prestatorilor de servicii, nivelul asigurării bunăstării locale, rezolvarea problemelor de interes, managementul intern al organizației și interconexiunile existente între acești indicatori și mulți alții. Cu alte cuvinte, managementul performanței nu implică doar analiza economică, inclusiv prin folosirea suporturilor informaționale ale contabilității, ci și analiza socială și administrativă, iar în final se realizează conexiunile existente între acești trei piloni și asigurarea unui grad înalt al performanței.

Pe măsură ce reformele din sectorul public au progresat în ultimele decenii, un volum esențial de cercetări în ambele discipline a analizat procesele și consecințele acestora. Din ce în ce mai mult, cercetătorii au arătat cum contabilitatea, măsurarea și cuantificarea performanței în sectorul public au produs consecințe semnificative, afectând oamenii, organizațiile, politicile, cultura și societatea și desfășurându-se atât în mod așteptat cât și neașteptat.

Primele cercetări care au abordat măsurarea performanței au fost realizate de Nixon prin anii 1960 atunci când a fost dezvoltat managementul administrației prin obiective, și mai târziu bugetarea bazată pe valoare zero. Heinrich (2002)³ descrie aceste prime abordări ale măsurării performanței din perspectiva managementului ca fiind „o responsabilitate a managementului cu privire la intrările în organizație (nu se referă la nimic altceva decât niște reguli administrative care ghidează sarcinile de rutină și alocările bugetare), în același context managementul organizației va fi responsabil și de procesele interne și externe (aici avem în vedere situațiile de audit, vizite la fața locului și alte sarcini de monitorizare)”.

Evaluările performanței au fost considerate de Hollings (1996)⁴ ca fiind denumite „audit de performanță” care are ca scop evidențierea defecțiunilor în controalele operaționale și în implimentarea responsabilităților funcționale. Cercetările din domeniul managementului au demonstrat faptul că măsurile în promovarea performanței trebuie să fie interconectate cu obiectivele organizației, să se apropie cât mai mult de performanța

³ C.J. Heinrich, *Outcomes-Based Performance Management in the Public Sector: Implications for Government Accountability and Effectiveness*, in *Public Administration Review*, nr. 62(6), 2002, p.712; DOI: <https://doi.org/10.1111/1540-6210.00253>

⁴ L.R. Hollings, *Reinventing Government: An Analysis and Annotated Bibliography*. Commack, NY: Nova Science Publishers, 1996, p.15.

reală a organizației și să fie simple și neconstisitoare pentru a putea fi puse în practică cu ușurință⁵.

Fără îndoială problematica managementului performanței din perspectivă economică în administrația publică locală, este una complexă și necesită abordări interdisciplinare. Concluziile cercetărilor evidențiate mai sus stau la baza acestei afirmații. Contextul actual al crizei provocată de războiul din Ucraina, situația instabilă din Republica Moldova, dar și aspirația acestui stat de a se alinia valorilor și standardelor europene, reprezintă primul semnal în fundamentarea cercetării de față prin analiza managementului performanței din Republica Moldova. Necesitatea modificărilor legislative la nivelul administrației publice locale din Moldova, aspirațiile de aderare la Uniunea Europeană, revizuirea întregului sistem atât din perspectivă economică, administrativă, și socială, prin alinierea la principiile europene sunt pilonii care stau la baza integrării Moldovei în Uniunea Europeană, și care în contextul politico-social actual sunt prerogativele principale atât a autorităților moldovenești cât și a structurilor centrale din Uniunea Europeană.

În acest context, lucrarea de față, intitulată „Contribuția contabilității la managementul performanței în administrația publică locală”, își propune să exploreze cele mai relevante aspecte ale contabilității publice locale, în corelație cu managementul performanței. Scopul principal este de a analiza modelele existente de măsurare a performanței locale, bazate pe informațiile contabile, precum bugetele publice și rapoartele de execuție bugetară.

Analiza și studiul indicatorilor regăsiți în bugetul entităților publice, în execuția bugetară, previziunea corectă a cheltuielilor publice, și în acest fel obținerea unui tablou al performanței care va sta la baza deciziilor manageriale, oferă oportunitatea identificării căilor de perfecționare ale contabilității publice și a calculației costurilor.

Concretizarea aspectelor evidențiate mai sus fac din această cercetare un argument solid de utilizare a datelor în procesul de reformare și europenizare a administrației publice locale din Republica Moldova, în contextul necesității integrării practicilor de management al performanței din perspectivă contabilă în administrația publică locală, și în contextul obținerii „statutului de candidat” la aderarea la UE, și a adaptării sistemului la valorile și normele europene.

⁵ C.J. Heinrich, *Outcomes-Based Performance Management in the Public Sector: Implications for Government Accountability and Effectiveness*, in *Public Administration Review*, nr. 62(6), 2002, p.715; DOI: <https://doi.org/10.1111/1540-6210.00253>

Obiectivele cercetării științifice

În demersul științific am abordat acest subiect având ca obiectiv **analiza performanței administrației publice locale prin utilizarea informațiilor contabile din rapoartele de execuție bugetară și a percepției utilizatorilor acestor informații**. Obiectivele studiului includ **dezvoltarea unui model de măsurare a performanței adaptat specificului Republicii Moldova și propunerea unei reorganizări administrative fundamentate pe indicatori economici**.

Cu scopul de a identifica aspectele primordiale în asigurarea unui grad înalt de eficiență și aplicarea unor indicatori de performanță la nivelul bugetelor entităților publice locale din Republica Moldova și de a detecta posibilele arii de îmbunătățire din punct de vedere conceptual și empiric am organizat cercetarea în cinci capitole.

Pentru a realiza obiectivul general, vom evidenția următoarele obiective secundare și ipoteze de lucru.

Capitolul 1 „Performanța în administrația publică locală: de la contabilitate la management decizional”.

- Evidențierea principalelor aspecte în evoluția performanței în administrația publică locală și misiunea contabilității în demersul măsurării performanței.
- Analiza interesului cercetătorilor asupra subiectului din perspectiva contabilității.
- Analiza evoluției contabilității în Republica Moldova, cu accent pe tranziția de la contabilitatea de casă la contabilitatea de angajamente.

Capitolul 2 „Valențe practice în măsurarea performanței financiare prin prisma rapoartelor privind executarea bugetelor locale”.

- Prezentarea veniturilor și cheltuielilor administrației publice locale ca indicatori în măsurarea performanței și utilizarea rapoartelor privind executarea bugetelor instituțiilor ca metodă de măsurare a performanței și ca bază în luarea deciziilor manageriale. Aceste rapoarte oferă informații complexe părților interesate pentru luarea deciziilor în domeniul utilizării și prognozării resurselor administrației publice pentru asigurarea unui grad înalt de performanță. Utilizarea componentelor descentralizării și a autonomiei locale în măsurarea performanței locale.

Capitolul 3 „Percepția utilizatorilor de informații financiar contabile privind modul de utilizare a rapoartelor privind executarea bugetului în măsurarea performanței și luarea deciziilor manageriale la nivel local”.

- Investigarea modului în care utilizatorii de informații financiar-contabile interpretează și valorifică rapoartele privind executarea bugetelor în evaluarea performanței administrației publice locale și în procesul decizional.

Capitolul 4 „Model de măsurare a performanței administrației publice locale din perspectiva informațiilor contabile prezentate în rapoartele privind executarea bugetului local”.

- Aplicarea indicatorilor de măsurare a performanței bazați pe informațiile contabile prezentate în rapoartele privind executarea bugetului, și adaptarea acestora la specificul legislativ al Republicii Moldova.
- Propunere de reorganizare administrativă a raioanelor Moldovei bazată pe calculele informațiilor contabile regăsite în rapoartele de execuție bugetară, raportate la numărul populației.

Capitolul 5 „Modelare econometrică - în cuantificarea impactului informațiilor contabile asupra performanței administrației publice locale”.

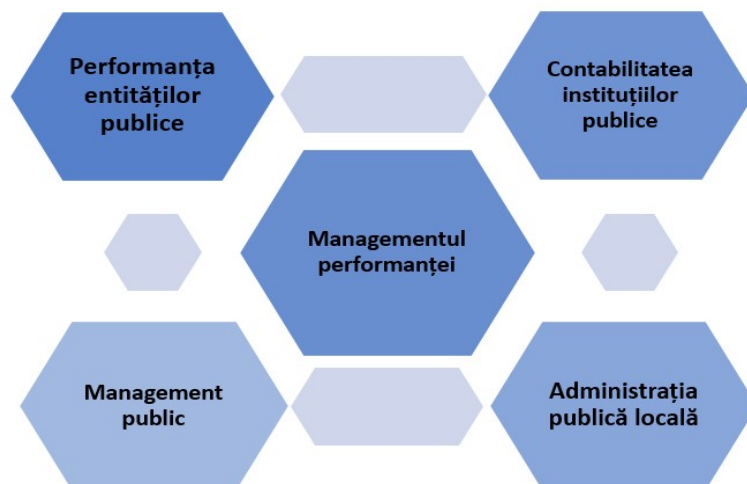
- Prezentarea unei abordări de vizualizare și centralizare a informațiilor contabile din rapoartele de execuție bugetară locală prin aplicarea unui model econometric în programul R.

Având la bază obiectivele și ipotezele de mai sus, considerăm faptul că obiectivul general al cercetării a fost atins cu succes. În perspectivă viitoare, cercetarea de față este oportună noilor abordări, cu scopul de a aprofunda problematica informațiilor contabile care stau la baza managementului performanței în administrația publică locală.

Metodologia cercetării

În realizarea lucrării am utilizat un ansamblu de modele, tehnici și metode de cercetare științifică. Am valorificat atât abordarea **cantitativă** cât și cea **calitativă**. Din punct de vedere epistemologic, cercetarea se bazează pe abordarea dintre constructivism și pozitivism. Domeniile de interes care au stat la baza demersului științific au fost: contabilitatea instituțiilor publice, administrația publică locală și managementul public (Fig. 1).

Fig. 1. Ariile de interes

Pentru derularea cercetării am realizat analiza teoretică și documentară a subiectului cu scopul de a conștientiza poziționarea analizei de față în timpul prezent. În acest sens am utilizat atât **documentarea bibliografică**, cât și **documentarea directă asupra realității**. Prin aplicarea acestor metode în capitolul 1 am realizat o sinteză a publicațiilor de impact. În vederea realizării demersului științific inițial, am analizat articole publicate în baza de date Web of Science (ISI indexed). De asemenea, am utilizat **analiza comparativă** în demersul teoretic, cu scopul de a evidenția abordările diferite ale subiectului. Analiza comparativă a fost utilizată și în demersul practic de analiză a situațiilor execuțiilor bugetare.

În analiza teoretică am utilizat **inducția** pentru a conștientiza principalele raționamente care stau la baza subiectului cercetat. Pe de altă parte, **metoda deductivă** a stat la baza analizei practice a informațiilor prezentate.

Problematizarea a stat la baza capitolului 1 intitulat „Performanța în administrația publică locală: de la contabilitate la management decizional” în care am analizat perspectiva contabilității în măsurarea performanței și misiunea acesteia. În capitolul 2, „Valențe practice în măsurarea performanței financiare prin prisma rapoartelor privind executarea bugetelor locale” am utilizat **analiza comparativă** a indicatorilor execuției bugetare, **gruparea statistică** și **prezentarea statistică** prin graficele de analiză elaborate. În capitolul 3, care vizează „Percepția utilizatorilor de informații financiar-contabile privind modul de utilizare a rapoartelor de execuție bugetară în măsurarea performanței și luarea deciziilor manageriale la nivel local”, am aplicat **metoda chestionarului**, și analiza acestuia în programul statistic SPSS. În capitolul 4 care se intitulează „Model de măsurare a performanței administrației publice locale din perspectiva informațiilor contabile

prezentate în rapoartele privind executarea bugetului local” am realizat o propunere metodologică pentru evaluarea performanței UAT-urilor din Moldova care se bazează pe observarea și adaptarea indicatorilor contabili din rapoartele privind executarea bugetului local la metoda de analiză propusă în capitolul anterior. Indicatori care au fost probați de-a lungul timpului în modele internaționale de măsurare a performanței. Datele financiare, precum veniturile, cheltuielile și investițiile, au fost analizate pentru a evalua sustenabilitatea și eficiența UAT-urilor. Indicatorii au fost adaptați pentru a reflecta specificul local, luând în considerare diferențele dintre zonele urbane și rurale. Pentru optimizarea administrativă, vom veni cu propuneri de reorganizare a UAT-urilor **prin consolidarea unităților mici, reducerea cheltuielilor administrative și îmbunătățirea coordonării regionale, propunere bazată pe analiza informațiilor contabile din rapoartele privind executarea bugetului local raportate la numărul populației.** În capitolul 5, intitulat „Modelare econometrică – în cuantificarea impactului informațiilor contabile asupra performanței administrației publice locale” am realizat o analiză econometrică și statistică în programul R. În acest capitol am utilizat **modelarea econometrică și modelarea statistică** pentru a propune o altă metodă pentru a identifica aspectele din rapoartele de execuție bugetară care influențează nivelul de performanță. Această metodă vine în ajutorul actorilor interesați în analiza datelor în programul statistic R și nu implică utilizarea excel-ului.

Atât pe parcursul cercetării, cât și în cadrul concluziilor, am aplicat **metoda unității dintre analiză și sinteză.** Astfel, am formulat concluzii relevante, derivându-le din cercetarea realizată, iar în același timp am descompus subiectul în componente esențiale, așa cum se reflectă și în structura capitolelor. Această abordare a permis o analiză mai aprofundată și a contribuit la identificarea și conștientizarea tendințelor dominante în domeniul cercetării.

PREZENTAREA SUCCINTĂ A CAPITOLELOR

Cercetarea științifică, implicit prin prezenta teză de doctorat este structurată în cinci capitole care debutează cu introducerea lucrării și se finalizează cu concluziile. Introducerea tezei cuprinde aspecte de prezentare generală și motivare a subiectului ales, printre aspecte care se regăsesc în introducere sunt: contextul general al cercetării, obiectivele și ipotezele de lucru, importanța subiectului ales, metodologia cercetării și conținutul pe scurt al capitolelor.

➤ Primul capitol, intitulat **„Performanța în administrația publică locală : de la contabilitate la management decizional”** prezintă o revizuire a literaturii de specialitate prin analiza articolelor din baza de date Web of science, și identificarea interesului manifestat de-a lungul anilor asupra subiectului cercetat. În aceeași măsură, ne-am concentrat pe evoluția performanței, subliniind importanța contabilității și a informațiilor contabile în evaluarea performanței administrației publice locale. Am abordat și prezentat diverse modele și concepții de analiză a performanței financiare în administrațiile publice locale, evidențiind rolul esențial al acestora în procesul de măsurare și îmbunătățire a performanței. Într-o abordare similară am analizat evoluția contabilității: de la contabilitatea de casă la cea de angajamente.

➤ Al doilea capitol, intitulat **„Valențe practice în măsurarea performanței financiare prin prisma rapoartelor privind executarea bugetului local”**, prezintă modalități de măsurare a performanței entităților publice prin utilizarea suportului informațional contabil. În primă fază am abordat poziția bugetului public local în bugetul public național pentru a conștientiza poziționarea acestuia și pentru a obține date care pot sta la baza deciziilor manageriale ulterioare. Următoarea fază a fost cea de analiză a bugetului local și identificare a nivelului de performanță al acestuia prin indicatorii cheltuielilor și veniturilor, datele fiind preluate din rapoartele de execuție bugetară locală din Republica Moldova, ca stat post sovietic, care a obținut statutul de țară candidată la marea familie europeană, dar ale cărei structuri au nevoie de o analiză amănunțită a tuturor aspectelor administrative, sociale, economice, legislative cu scopul de a se alinia valorilor europene și de a asigura un grad înalt de performanță și sustenabilitate. În aceeași abordare a performanței, am analizat indicatorii care stau la baza unui stat democratic din perspectiva administrației publice locale, și anume autonomia locală și descentralizarea. Această analiză din perspectiva performanței a fost realizată utilizând impozitele aplicate

la nivelul comunităților locale; astfel am obținut o abordare care poate sta la baza deciziilor manageriale pentru a asigura durabilitatea finanțelor publice din perspectiva impozitelor.

➤ Capitolul cu numărul trei este intitulat **„Percepția utilizatorilor de informații financiar-contabile privind modul de utilizare a rapoartelor privind executarea bugetului în măsurarea performanței și luarea deciziilor manageriale la nivel local”**. Acest capitol va prezenta analiza chestionarului aplicat comunităților locale din Republica Moldova, explorând modul în care informațiile financiar-contabile sunt percepute și utilizate în evaluarea performanței administrațiilor publice locale. Scopul este de a înțelege rolul acestor informații venite în sprijinul deciziilor financiare și în gestionarea eficientă a resurselor publice.

➤ Următorul capitol, intitulat **„Model de previziune și măsurare a performanței administrației publice locale”** constituie o bază a tot ceea ce am dezvoltat în capitolele anterioare și anume, în acest capitol am adaptat un model de măsurare a performanței, bazat pe indicatori fundamentați pe informațiile contabile din rapoartele de execuție bugetară locală. Acest capitol prezintă modelul adaptat la specificul Republicii Moldova, având ca scop identificarea indicatorilor relevanți prin analiza unor modele internaționale de măsurare a performanței la nivel local, care utilizează informații contabile raportate la numărul populației. Astfel, în urma cercetărilor efectuate și a literaturii de specialitate, acest capitol oferă un model de măsurare a performanței prin aplicarea unui model bazat pe indicatori financiar-contabili, care reflectă realitățile și nevoile administrațiilor publice locale din Republica Moldova. În urma identificării localităților mai puțin performante, ca urmare a unei analize care se bazează pe indicatorii economici utilizați, vom formula o propunere de reorganizare administrativă a raioanelor Republicii Moldova, care ar putea fi mai sustenabilă din punct de vedere financiar, oferind un grad înalt de autonomie și descentralizare.

➤ Capitolul cinci, intitulat **„Modelare econometrică - în cuantificarea impactului informațiilor contabile asupra performanței administrației publice locale”** a presupus efectuarea unei modelări econometrice în programul statistic R, modelul s-a bazat pe identificarea aspectelor execuției bugetare care influențează nivelul de performanță. Modelul de regresie liniară multiplă aplicat pe setul de date convertit cu ajutorul ACP-ului (analizei componentelor principale) s-a bazat pe variabila de răspuns și anume veniturile comunității locale, și variabilele independente, toate componentele veniturilor prezentate în raportul execuției bugetare. Începutul capitolului a debutat cu precizări introductive privind

modelarea econometrică, iar ulterior s-a prezentat aplicarea modelului econometric în programul statistic R, program utilizat în analiză statistică și econometrică avansată. În urma aplicării modelului, am identificat cele mai relevante aspecte ale veniturilor unităților administrativ-teritoriale, care necesită un cadru legal și contabil specific, având un impact direct asupra unui management performant al entităților publice. Aceste elemente sunt esențiale pentru asigurarea unei gestionări eficiente și sustenabile a resurselor publice la nivel local. Acest capitol se dorește a fi o metodă de vizualizare a informațiilor contabile din rapoartele de execuție bugetară locală fără a utiliza programul Excel. Utilizăm programul R în care datele pot fi vizualizate mult mai rapid și mai eficient.

La finalul cercetării am formulat concluzii referitoare la contribuția informației financiar-contabile la managementul performanței în administrația publică locală, de asemenea, am evidențiat contribuțiile proprii în demersul cercetării, și am formulat limitele cercetării și posibilele perspective viitoare de analiză.

CONCLUZII, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ALE CERCETĂRII

Concluzii ale cercetării

În rezultatul cercetării sistemice și aplicative a contribuției contabilității la managementul performanței în administrația publică locală am analizat principalele abordări ale subiectului din mai multe perspective: contabilitate, informație financiar contabilă, administrație publică, management, finanțe, economie etc.

În elaborarea demersului științific **ne-am atins obiectivele propuse**. Fiecare obiectiv a fost abordat în capitolele lucrării după cum urmează:

➤ **primul obiectiv**, respectiv analiza literaturii de specialitate privind măsurarea performanței prin prisma contabilității și evidențierea perspectivei manageriale în utilizarea informațiilor financiar-contabile, a fost atins în capitolul cu numărul unu al lucrării. Am realizat o sinteză cuprinzătoare a celor mai relevante studii, oferind o fundamentare teoretică solidă. Totodată, am demonstrat importanța și actualitatea subiectului prin analiza numărului de lucrări publicate în Web of Science, ceea ce confirmă interesul constant al comunității academice pentru acest subiect. Am explorat evoluția contabilității în Republica Moldova, punând un accent deosebit pe tranziția de la contabilitatea de casă la contabilitatea de angajamente. S-a evidențiat că Moldova se află într-un proces continuu de aliniere a practicilor contabile interne la standardele internaționale, prin adoptarea treptată a standardelor IPSAS. Conform estimărilor, până în anul 2032, este planificată implementarea a 34 de standarde, marcând un pas semnificativ către modernizarea și armonizarea sistemului contabil național cu cerințele globale.

➤ **al doilea obiectiv**, prezentarea veniturilor și cheltuielilor administrației publice locale ca indicatori esențiali în măsurarea performanței demonstrează rolul central al contabilității în procesul decizional și în gestionarea eficientă a resurselor publice. Utilizarea rapoartelor de execuție bugetară ca instrument de evaluare a performanței financiare permite o analiză clară și obiectivă a sustenabilității financiare a unităților administrativ-teritoriale. În acest sens, analiza execuțiilor bugetare locale din Republica Moldova a oferit o bază solidă pentru aplicarea indicatorilor de performanță, evidențiind atât punctele forte, cât și vulnerabilitățile sistemului actual. Rezultatele subliniază importanța unei raportări contabile riguroase și a unor mecanisme eficiente de monitorizare financiară, esențiale pentru asigurarea unui management public performant și responsabil.

➤ **al treilea obiectiv**, analiza modului în care utilizatorii de informații financiar-

contabile interpretează și valorifică rapoartele de execuție bugetară a evidențiat rolul esențial al acestuia în evaluarea performanței administrației publice locale și în fundamentarea deciziilor manageriale. Rezultatele cercetării confirmă că utilizatorii de informații contabile recunosc importanța bugetului local și, în special, a datelor contabile incluse în rapoartele de execuție bugetară ca instrumente esențiale pentru asigurarea unei gestiuni financiare eficiente și transparente. Astfel, contabilitatea în administrația publică nu doar că reflectă realitatea economică a unităților administrativ-teritoriale, ci joacă și un rol activ în optimizarea alocării resurselor, în consolidarea responsabilității financiare și în creșterea transparenței în gestionarea fondurilor publice.

➤ **al patrulea obiectiv**, aplicarea indicatorilor de măsurare a performanței, fundamentați pe informațiile contabile din rapoartele de execuție bugetară locală, a demonstrat importanța acestora în analiza și optimizarea gestiunii financiare a administrației publice locale. În urma unei analize aprofundate a literaturii de specialitate și a celor mai utilizate modele internaționale de evaluare a performanței financiare, s-a realizat o selecție riguroasă a indicatorilor relevanți, care au fost adaptați realităților economico-financiare din Republica Moldova. În acest context, integrarea unor metode moderne de analiză contabilă și implementarea unor politici financiare bazate pe date concrete ar putea sprijini administrațiile locale în îmbunătățirea performanței și în atingerea unui nivel mai ridicat de sustenabilitate economică.

Prin aplicarea modelului de analiză a informațiilor contabile extrase din rapoartele de execuție bugetară locală a orașelor reședință de raion, corelate cu numărul populației, am identificat acele localități care înregistrează un grad scăzut de performanță financiară. Analiza indicatorilor economici a relevat necesitatea urgentă a unei reforme administrativ-teritoriale în Republica Moldova. În acest context, propunem o reorganizare administrativă care să promoveze un grad ridicat de descentralizare și autonomie locală, contribuind astfel la optimizarea gestionării resurselor și la îmbunătățirea eficienței administrative.

➤ **al cincilea obiectiv**, aplicarea unui model econometric privind informațiile financiar-contabile de la capitolul venituri din rapoartele de execuție bugetară, care în calitate de variabile independente stau la baza măsurării performanței.

Prin această abordare, am urmărit să evidențiem elementele informaționale specifice din rapoartele de execuție bugetară care necesită o gestionare mai atentă și un tratament diferențiat, contribuind astfel la o mai bună fundamentare a deciziilor financiare la nivel local. Pe lângă prezentarea datelor obținute, modelul dezvoltat se dovedește a fi un instrument valoros pentru lucrătorii din domeniul managementului și al departamentelor

financiar-contabile din unitățile administrativ-teritoriale (UAT). Acesta facilitează analiza datelor și evaluarea evoluției aspectelor din rapoartele de execuție bugetară locală fără a necesita utilizarea programului Excel, ci doar prin aplicarea câtorva modele implementate în limbajul de programare R. Această abordare eficientizează procesul de analiză, reducând semnificativ timpul de lucru al actorilor interesați. În plus, modelul integrează analiza vizuală a datelor, oferind managerilor o reprezentare grafică intuitivă care sprijină luarea deciziilor informate și optimizarea proceselor administrative.

Am analizat diverse modele și indicatori existenți pentru evaluarea performanței administrației publice locale, modele care utilizează informații contabile, urmând ca ulterior, să conturăm un model specific realităților economice și administrative din Republica Moldova. Adaptarea acestui model a implicat calculul și prezentarea grafică a unor indicatori financiari relevanți, bazându-ne pe informațiile contabile extrase din rapoartele de execuție bugetară. Printre modelele studiate se numără FALR, ADECJR, ICMA, CICA dar și alte modele identificate în literatura de specialitate, toate având la bază utilizarea indicatorilor financiar-contabili din bugetele publice locale și rapoartele de execuție bugetară. Aceste modele s-au dovedit a fi eficiente în timp, demonstrând succesul lor prin aplicabilitatea și relevanța indicatorilor financiari în evaluarea performanței administrațiilor publice locale. Cercetările analizate au arătat că modelele bazate pe astfel de indicatori oferă un cadru solid pentru înțelegerea și îmbunătățirea gestionării financiare a autorităților locale și a evidenței contabile propriu-zise.

În urma analizei indicatorilor economici, calculați în baza informațiilor financiar-contabile provenite din rapoartele de execuție bugetară locală, au fost identificate localitățile cu performanțe economice reduse. Pentru fundamentarea cercetării, a fost elaborată o propunere de reorganizare administrativ-teritorială a raioanelor Republicii Moldova, structurată în trei macro-regiuni, fiecare incluzând două sau trei regiuni, prin comasarea raioanelor existente. Această abordare aduce valoare adăugată prin oferirea unei soluții concrete de reorganizare, fundamentată pe analiza cantitativă a indicatorilor economici și a capacității financiare a unităților administrativ-teritoriale.

Inovația cercetării constă, în primul rând, în **analiza detaliată a literaturii de specialitate**, care a evidențiat importanța subiectului abordat. De asemenea, am aplicat un **chestionar adresat managerilor publici și personalului din departamentele financiar-contabile** implicate în evidența contabilă și analiza performanței bugetare, pentru a înțelege mai bine percepțiile și practicile acestora. În urma acestei analize, am ajuns la concluzia că **rapoartele de execuție bugetară locală conțin**

indicatori contabili esențiali pentru măsurarea performanței administrației publice locale.

Mai mult, am aplicat un **model de măsurare a performanței**, adaptat specificului Republicii Moldova, **pentru a identifica orașele reședință de raion cu un grad înalt de performanță** și cele care necesită o atenție deosebită. În acest sens, orașele Cahul, Orhei și Bălți s-au evidențiat ca fiind cele mai performante, având cei mai mulți indicatori de performanță, în timp ce orașele Cantemir, Basarabeasca și Anenii Noi necesită o analiză mai detaliată și un tratament special.

Pentru a fundamenta cercetarea, **am realizat o propunere de reorganizare administrativă care se bazează pe indicatori economici** aplicați la modelul de măsurare a performanței.

În același context, pentru a conștientiza aspectele importante ale veniturilor unităților administrativ-teritoriale, am **aplicat un model econometric în programul statistic R**. Această abordare poate fi privită și ca o metodă alternativă de vizualizare a datelor fără utilizarea programului excel. Rezultatele au arătat că cele mai semnificative aspecte din rapoartele de execuție bugetară locală sunt „impozitul funciar” și „impozitul pe venitul persoanelor fizice”. Aceste aspecte ar trebui să fie puse în evidență și cercetate cu atenție de autoritățile din Republica Moldova, având un impact major asupra performanței financiare a administrațiilor publice locale.

În contextul geopolitic actual și al eforturilor autorităților din Republica Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană, având în vedere realitatea economică, indicatorii contabili devin instrumente esențiale pentru fundamentarea unor decizii manageriale strategice și sustenabile. Acești indicatori, analizați în detaliu, pot ghida autoritățile publice în procesul de alocare eficientă a resurselor, asigurând astfel servicii de calitate cetățenilor și contribuind la dezvoltarea pe termen lung a administrației publice locale.

Contribuții proprii

În urma cercetării considerăm ca am reușit să ne atingem obiectivele inițiale și să aducem în lumină aspecte importante din perspectiva contabilității, a managementului performanței în administrația publică locală, și să aducem propriile contribuții în dezvoltarea subiectului.

Vom evidenția contribuțiile proprii structurat, pentru fiecare capitol în parte. Primul capitol intitulat **„Performanța în administrația publică locală: de la contabilitate la management decizional”**.

- A fost subliniat rolul contabilității ca știință ce furnizează date financiare relevante pentru fundamentarea deciziilor manageriale.
- Am dezvoltat evoluția temporală a contabilității în Republica Moldova și trecerea la contabilitatea de angajamente.
- De asemenea, au fost analizate diferite modele de evaluare a performanței financiare, evidențiind aplicabilitatea acestora în administrația publică.
- Literatura de specialitate a fost analizată printr-o abordare bibliometrică, examinând principalele articole publicate între 2010 și 2023, indexate în baza de date Web of Science (ISI).

Capitolul 2 „**Valențe practice în măsurarea performanței financiare prin prisma rapoartelor privind executarea bugetelor locale**” am adus următoarele contribuții:

- Indicatorii bugetului public local au fost aplicați la nivelul bugetului național pentru a evidenția rolul acestora și pentru a analiza starea actuală a bugetului local din Republica Moldova.
- Componentele execuției bugetare au fost analizate din perspectiva structurii pentru a evalua performanța actualului sistem bugetar local și pentru a sugera posibile direcții de îmbunătățire, în baza evoluției perioadei 2010 și 2023.
- Execuția bugetară locală a fost prezentată ca un instrument pentru măsurarea performanței și pentru a identifica posibile direcții viitoare pentru îmbunătățirea veniturilor publice.
- Autonomia locală și descentralizarea în Republica Moldova au fost analizate utilizând informațiile din rapoartele privind executarea bugetelor, pentru a evalua situația actuală în comparație cu statele OCDE, în contextul necesității reformării sistemului pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Capitolul 3 intitulat „**Percepția utilizatorilor de informații financiar contabile privind modul de utilizare a rapoartelor privind executarea bugetelor în măsurarea performanței și luarea deciziilor manageriale la nivel local**”.

- A fost utilizată metoda chestionarului pentru a analiza modul în care informațiile contabile și rapoartele privind execuția bugetară sunt utilizate de factorii de decizie la nivelul unității administrativ-teritoriale, precum și de colaboratorii din departamentul financiar-contabil, în procesul de măsurare a performanței și luare a deciziilor manageriale la nivel local.
- În urma analizei rezultatelor s-a demonstrat faptul că informațiile financiar-contabile din rapoartele de execuție bugetară locală sunt esențiale în procesul de

luare a deciziilor și pentru îmbunătățirea eficienței și performanței organizațiilor locale.

În analiza din capitolul 4 „**Model de măsurare a performanței administrației publice locale din perspectiva informațiilor contabile prezentate în rapoartele privind executarea bugetelor locale**” am adus următoarele contribuții:

- Adaptarea unui model de măsurare a performanței bazat pe informațiile financiar-contabile din rapoartele de execuție bugetară locală, raportate la numărul populației.
- Aplicarea modelului a evidențiat importanța indicatorilor bugetari în aprecierea performanței locale, facilitând o analiză comparativă și oferind un suport solid pentru luarea deciziilor administrative.
- Am realizat o propunere de reorganizare administrativă a Moldovei bazată pe indicatori economici.

Pentru fundamentarea cercetării, în capitolul cinci am aplicat modelarea econometrică și statistică asupra datelor din rapoartele privind executarea bugetelor locale, datele fiind analizate în programul R 4.2.0.

- Am realizat o propunere de vizualizare a datelor care implică programul statistic R și care vine în ajutorul actorilor interesați de a sistematiza și eficientiza informațiile fără a utiliza programul excel.
- Am generat statistici de sinteză pentru o vizualizare mai clară a datelor dar și pentru a identifica variabilele aberante și forma distribuțiilor;
- Am aplicat modelul linear generalizat (GLM) folosind distribuția „Gaussiană” deoarece în acest context am avut nevoie de un model cu o variabilă endogenă în care putem aplica orice variabilă aleatorie a familiei exponențiale, în situația noastră orice variabilă din subcategoriile veniturilor sau a cheltuielilor. Astfel, GLM a fost aplicat la setul de date reale pe care le-am colectat.

Contribuția proprie a fost să demonstrăm faptul că informațiile contabile din rapoartele de execuție bugetară pot fi un instrument de analiză a performanței la nivelul administrațiilor publice locale, în același timp, pot prezenta informații pertinente pentru deciziile ulterioare a managerilor publici.

Limite ale cercetării

Fiecare încercare de a formaliza sau a structura niște demersuri aflate într-un sistem, și niște fenomene care pot avea loc în lumea reală constituie un demers științific

complex, uneori incomplet, deoarece orice sistem reprezintă într-o măsură sau alta expresii ale unor abordări abstracte. În acest sens, atât această cercetare cât și alte cercetări din domeniul economic prezintă anumite limite, cauzate de caracterul complex al studiului dar și multitudinii de variabile analizate. Considerăm că aceste limite care se conturează în urma cercetării nu sunt de natură să pericliteze semnificativ rezultatele studiului. Pot fi considerate limite ale cercetării:

- O limitare a studiului constă în faptul că analiza literaturii de specialitate, bazată pe articolele extrase din baza de date WoS, se restrânge la lucrările scrise exclusiv în limba engleză, neincluzând alte studii redactate în alte limbi, care ar putea fi la fel de relevante și semnificative;
- Analiza execuției bugetare ca metodă de măsurare a performanței a implicat indicatorii execuției pentru o perioadă 2010-2023, date colectate asupra execuțiilor bugetare din Republica Moldova. Datele anterior perioadei 2010 nu au fost identificate ca fiind date publice;
- Analiza autonomiei locale și a descentralizării prin prisma impozitelor locale reprezintă doar o arie de cercetare, cu siguranță această perspectivă poate fi dezvoltată multilateral implicând și alți indicatori;
- Multitudinea de variabile în modelarea econometrică a condus la aplicarea mai multor modele de regresie liniară multiplă pentru a putea identifica principalele variabile care influențează „venitul total”;
- Lipsa unui sistem aprobat la nivel internațional de măsurare a performanței la nivelul administrațiilor publice locale.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Cărți și articole de specialitate

1. Abaluță O., *Importanța productivității în sectorul public*, în *Administrație și Management public*, nr. 2, 2004.
2. ACCA Global. *IPSAS implementation: current status and challenges. Technical activities and advice*, 2017, pp.1-30.
3. Armitage J., Neider M., Shelaru M., Accounting reform in Republic of Moldova, în *International Business and Economics Research*, nr. 2(4), pp.29-36; DOI: [10.19030/iber.v2i4.3785](https://doi.org/10.19030/iber.v2i4.3785)
4. Barro R.J., *Government Spending in a Simple Model of Endogenous Growth*, in *Journal of Political Economy*, nr. 98, 1990, pp.103–125.
5. Bătrânceanu I., Bechiș L., *Performanță în administrația publică locală*, Cluj Napoca: Ed. Risoprint, 2013.
6. Berman E. M., *Performance and Productivity in Public and Nonprofit Organizations*, Armonk, NY: M.E. Sharpe, 2006.
7. Bititci U., Garengo P., Dorfler V., Nudurupati S., *Performance measurement: Challenges for tomorrow*, in *International Journal of Management Reviews*, nr. 14, 2012, pp. 305–327. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2011.00318.x>
8. Boyne G.A., Kenneth J. M., Laurence J.O., Richard M.W., *Public Service Performance. Perspectives on Measurement and Management*, Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
9. Boloș I. M., *Bugetul și contabilitatea comunităților locale – între starea actuală și posibilitățile de modernizare*, Ed. Printing House Economica, București, 2016.
10. Boorsma P.B., *Local Taxes: Why? Local Government Non-Tax Revenue Sources in Transition Countries: User Fees and Charges*. Bratislava: Nispacee, 2006.
11. Bouckaert G., Halligan J., *Managing Performance: International Comparisons*, London/New York, N.Y.: Routledge, 2008.
12. Bovaird T., Löffler E., *Evaluating the quality of public governance: indicators, models and methodologies*, in *International Review of Administrative Sciences*, nr. 69 (3), 2003, pp. 313-328; DOI: <https://doi.org/10.1177/0020852303693002>

13. Boyne G.A., Meier K.J., O'Toole L.J., Walker R.M., *Where Next? Research Directions on Performance in Public Organizations*, in *Journal of Public Administration Research and Theory*, vol. 15, no. 4, 2005, pp. 633-639.
14. Boyne G.A., Walker R.M., *Strategic Management and Public Service Performance: The Way Ahead*, in *Public Administration Review*, vol. 70, no.1, 2010; DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2010.02271.x>
15. Briciu S., Tamas A., Socol A., Ivan R., Putan A., Topor D., *Audit financiar. Aspecte teoretice și aplicații practice*, Alba Iulia: Didactica, 2014.
16. Briciu S., Căpușeanu S., Rof L., Topor D., *Contabilitatea și controlul de gestiune. Instrumente pentru evaluarea performanței entității*, Alba Iulia: Ed. Aeternitas, 2010.
17. Briciu S., *Contabilitatea managerială*, Editura Economica, Bucuresti, 2006.
18. Broadbent J., Laughlin R., *Resisting the new public management: absorption and absorbing groups in schools and GP practices in the UK*, in *Accounting, auditing and accountability Journal*, nr.11, 1998, pp.403-435;
19. Browne J., Zhang J., *Extended and virtual enterprises—similarities and differences*, in *International Journal of Agile Management Systems*, nr.1 (1), 1999, pp. 30–36; DOI: <https://doi.org/10.1108/14654659910266691>
20. Bryson J.M., *The Future of Public and Nonprofit Strategic Planning in the United States*, in *Public Administration Review*, vol. 70, no. s1, 2010, pp. 255-267; DOI: [10.1111/j.1540-6210.2010.02285.x](https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2010.02285.x)
21. Busse C., *Doing well by doing good? The self-interest of buying firms and sustainable supply chain management*, în *Journal of Supply Chain Management*, 2016, pp.28-47, DOI: <https://doi.org/10.1111/jscm.12096>
22. Carer N., *Learning to Measure Performance: The Use of Indicators in Organizations*, in *Public Administration*, vol. 69, no.1, 1991, pp. 85-101; DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.1991.tb00783.x>
23. Cazac D., *Abordări teoretice privind performanța sistemului trezorerial în gestiunea datoriei publice*, în *Revista de Studii Strategice interdisciplinare și de securitate*, nr.4(36), Chișinău, 2018, pp.81-89.
24. Cenar I., *Contabilitatea instituțiilor publice*, Cluj Napoca : Ed. Casa cărții de știință, 2007.
25. Cenar I., *Bazele contabilității instituțiilor publice*, Alba Iulia: Seria Didactica a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, 2015.

26. Cenar I., *Guiding marks regarding the reasoning of scientific research in accounting*, in *Annals of the University of Petrosani*, nr. 11(1), pp.51-58.
<https://ideas.repec.org/a/pet/annals/v11y2011i1p51-58.html>
27. Cenar I., *Accounting policies and treatments of contingent assets and liabilities in public administration*, în *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, nr. 13(2), 2011, pp. 231 – 240.
28. Cenar I., *Cash accounting standardization in public sector*, în *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, nr. 12(1), 2010, pp. 79 – 87, p. 79;
29. Chan J. L., *Government accounting: An assessment of theory, purposes and standards*, in *Public Money & Management*, nr. 23(1), 2003, pp. 13–20;
30. Christiaens J., *Capital assets in governmental accounting reforms: comparing Flemish Technical Issues with International Standards*, in *European Accounting Review*, nr. 13 (4), 2004, pp. 743–770; DOI: [10.1080/0963818042000237133](https://doi.org/10.1080/0963818042000237133)
31. Christofzik D.I., *Does Accrual Accounting Alter Fiscal Policy Decisions?—Evidence from Germany*, in *European Journal of Political Economy*, nr. 60, 2019, pp. 1-40; DOI: doi.org/10.1016/j.ejpoleco.2019.07.003
32. Chu K., Zhang N., Chen Z., *The Efficiency and Its Determinants for China's Medical Care System: Some Policy Implications for Northeast Asia*, in *Sustainability Journal*, nr. 7, 2015 pp. 14092-14111; DOI: <https://doi.org/10.3390/su71014092>
33. Ciobanu V., *Gestiunea financiară a instituțiilor publice - suport de curs*, Chișinău, 2022.
34. Coelho M.C., Cruz F., Platt A.O., *A informação contábil como ferramenta de auxílio no exercício do controle social*, in *Contabilidade Vista & Revista*, nr. 22 (3), 2011, pp. 163-184.
35. Cohen S., Marco B., Malkogianni I., *Earnings Management in Local Governments: The Role of Political Factors*, in *Journal of Applied Accounting Research*, nr. 20, 2019, pp. 331–348; DOI: doi.org/10.1108/JAAR-10-2018-0162
36. Dehaene J.L., Mariani P., *Sub-national governments in the European Union. Organisation, responsibilities and finance. Annual Report*, Brussels: Dexia, 2008.
37. Devarajan S., Swaroop V., Zou H. F., *The Composition of Public Expenditure and Economic Growth*, in *Journal of Monetary Economics*, nr. 37, 1996, pp. 313–344. DOI: [10.1016/0304-3932\(96\)01249-4](https://doi.org/10.1016/0304-3932(96)01249-4)

38. Diamond J., Heller P.S., *Government expenditure economic growth*, în IMF Elibrary, 1989; DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451974157.001>
39. Downing P. B., *User Charges, Impact Fees, and Service Charges*, in Handbook on Taxation, New York: Marcel Dekker, 1999.
40. Easterly W., Rebelo S., *Fiscal Policy and Economic Growth*, in Journal of Monetary Economics, nr. 32(3), 1993, pp. 417–458. DOI: [10.1016/0304-3932\(93\)90025-B](https://doi.org/10.1016/0304-3932(93)90025-B)
41. Eisinger P., *Organizational Capacity and Organizational Effectiveness among Street Level Food Assistance Programs*, in Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly, vol. 31, no. 1, 2018, pp. 115-130; DOI: <https://doi.org/10.1177/0899764002311005>
42. Facchini F., Seghezza E., *Public spending structure, minimal state and economic growth in France(1870-2010)*, în Economic Modelling, nr.72, 2018, pp.151-164.
43. Feleagă N., Feleagă L., *Contabilitate financiara. O abordare europeană și internațională*, București: Editura Economică, 2007;
44. Folan P., Browne J., *A review of performance measurement: Towards performance management*, Volume 56, Issue 7, 2005, pp. 663-680; DOI: <https://doi.org/10.1016/j.compind.2005.03.001>
45. Gao J., *Performance Measurement and Management in the Public Sector: Some Lessons from Research Evidence*, in Public Administration and Development, nr. 35, 2015, pp. 86–96. DOI: <https://doi.org/10.1002/pad.1704>
46. Gebczynska A., Brajer-Marczac R., *Review of selected performance measurement models used in public administration*, in Sustainability Journal, Nr. 10, 2020, pp. 1-20; DOI: <https://doi.org/10.3390/admsci10040099>
47. Gediminas D., Slavinskaite N., *The Realization of Fiscal Decentralization Principle and Local Taxes in Lithuania*, in Journal of Management, nr. 20, 2012, pp. 93–101.
48. Gemmell N., Kneller R., Sanz I., *Does the Composition of Government Expenditure Matter for Long-Run GDP Levels?*, in Oxford Bulletin of Economics and Statistics nr. 78, 2016, pp.522–547. DOI: [10.1111/obes.12121](https://doi.org/10.1111/obes.12121)
49. Gunasinghe C., Selvanathan E. A., Naranpanawa A., Forster J., *The Impact of Fiscal Shocks on Real GDP and Income Inequality: What Does Australia Data Say*, in Journal of Policy Modeling, nr. 42, 2019, pp. 250–270, DOI: [10.1016/j.jpolmod.2019.06.007](https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2019.06.007)

50. Gupta S., Clements B., Baldacci E., Mulas-Granados C., *Fiscal policy, expenditure composition and growth in low-income countries*, in Journal of International Money and Finance, nr.24, 2005, pp. 441-463; DOI: [10.1016/j.jimonfin.2005.01.004](https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2005.01.004)
51. Haffar M., Searcy C., *Classification of Trade-offs Encountered in the Practice of Corporate Sustainability*, in Journal of Business Ethics, nr. 140, 2017, pp. 495–522; DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2678-1>
52. Heinrich C.J., *Outcomes-Based Performance Management in the Public Sector: Implications for Government Accountability and Effectiveness*, in Public Administration Review, nr. 62(6), 2002; DOI: <https://doi.org/10.1111/1540-6210.00253>
53. Hlaciuc E., Olaru Colbea E. A., Cosmulese C. G., *The impact of adopting international public sector accounting standards on the quality of financial reporting in Romania*, in European Journal of accounting finance and business 12(2), 2024, pp. 36 – 43; DOI: [10.4316/EJAFB.2024.12205](https://doi.org/10.4316/EJAFB.2024.12205)
54. Hyndman N., Liguori M., Meyer R.E, Polzer T., Rota S., Seiwald J., *The translation and sedimentation of accounting reforms. A comparison of the UK, Austrian and Italian experiences*, in Critical Perspectives on Accounting, nr. 25(4), 2014, pp.388-408.
55. Hollings L.R., *Reinventing Government: An Analysis and Annotated Bibliography*. Commack, NY: Nova Science Publishers, 1996.
56. Hughes D., *A compilation and certification program for developing countries*, in International Journal of Governmental Financial Management, vol.13, nr.1, 2023, pp.1-14.
57. Jagdev H., Browne J., *The extended enterprise—a context for manufacturing*, in Production Planning and Control, nr.9 (3), 1998, pp. 216–229; DOI: [10.1080/095372898234190](https://doi.org/10.1080/095372898234190)
58. Jerch R., Kahn M. E., *Local public finance dynamics and hurricane*, in Journal of Urban Economics , nr. 134, 2023, pp. 125 – 139. DOI: [10.1016/j.jue.2022.103516](https://doi.org/10.1016/j.jue.2022.103516)
59. Jiang S., *Impact of budget performance management reform on local relief*, in International Review of Economics and Finance, nr.93, 2024, pp.905-918; DOI: [10.1016/j.iref.2024.05.036](https://doi.org/10.1016/j.iref.2024.05.036)
60. Karimah N. N., Sarwani A. A., *Analysis of regional government financial performance and impact on welfare society*, in AKUNTABEL, nr. 17 (1), 2020, ISSN: 0216-7743, pp. 98-108;

61. Kenig E., Secrieru A., *Regional financial integration - a solution to streamline the financial system of the Republic of Moldova*, în Conference paper Competitiveness and Innovation in the knowledge economy, 2015; DOI: [10.24818/cike2024.44](https://doi.org/10.24818/cike2024.44)
62. Kiuriene V., *Administrative supervision of local self-government in the baltic states: a comparative view*, in Jurnal of Education, Culture and Society nr.2/2015, pp.394-410.
63. Lancaster G., *Research methods in management: a concise introduction to research in management and business consultancy*, Routledge: Abington, 2005.
64. Landau D.L., *Government Expenditure and Economic Growth in Less Developed Countries: An Empirical Study for 1960–80*, in Economic Development and Cultural Change, Chicago, vol. 35, 1986, pp. 35–75. DOI: <https://doi.org/10.1086/451572>
65. Lazari L., Grigoroî L., Bajan M., *Historical course of accounting in the Republic of Moldova: realities and trends*, în 30 years of economic reforms in the Republic of Moldova: economic progress via innovation and competitiveness, 2021, pp. 93-102, p. 94; DOI: [10.53486/9789975155663.10](https://doi.org/10.53486/9789975155663.10)
66. Liapis K., Spanos P., *Public accounting analysis under budgeting and controlling process: The Greek evidence*, in Procedia Economics and Finance, nr. 33, 2015, pp. 103–120, p. 110-112; DOI: [10.1016/S2212-5671\(15\)01697-4](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)01697-4)
67. Liguori M., Steccolini I., Rota S., *Studying administrative reforms through textual analysis: the case of Italian central government accounting*, in International Review of Administrative Sciences, nr. 84, 2017, pp. 308-333; DOI: <https://doi.org/10.1177/0020852315619023>
68. Macarie F. C., *Manualul de management financiar al editurii*, Bucureşti: Ed. Proedit, 2013.
69. Manda C., Manda C., *Administraţia publică locală în România*, Bucureşti, 1999.
70. Manole T., *Finanţe publice – rolul lor în consolidarea autonomiei financiare la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale*, Chisinau: Epigraf, 2003.
71. *Manualul de reglementări internaţionale de contabilitate pentru sectorul public*, Vol. 1, 2020.
72. Marr B., Schiuma G., *Business performance measurement— past, present and future*, in Management Decision, nr. 41 (8), 2003, pp. 680–687; DOI: <https://doi.org/10.1108/00251740310496198>

73. Marsden K., *Links Between Taxes and Economic Growth*, in World Bank Staff Working Paper, No. 605, Washington: World Bank, 1983, DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451974157.001>
74. Marusinec J., Valentovic M., *Consolidarea autonomiei financiare locale în Republica Moldova – proiect de raport*, 2014.
75. Mauro S. G., Cinquini L., Pianezzi D., *New Public Management between reality and illusion: Analysing the validity of performance-based budgeting*, in The British Accounting Review, nr. 6, 2021, pp. 224 – 241. DOI: [10.1016/j.bar.2019.02.007](https://doi.org/10.1016/j.bar.2019.02.007)
76. Moldovan O., Macarie F. C., *Reducing uncertainty in Romanian public finances Forecasting Models for revenue collection*, in Journal of Economics and Finance , nr. 32, 2015, pp. 1550 – 1567. DOI: [10.1016/S2212-5671\(15\)01545-2](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)01545-2)
77. Melnyk S.A., Bititci U., Platts K., Tobias J., Anderson B., *Is performance measurement and management fit for the future?*, in Management Accounting Research, nr. 25, 2013, pp. 173–186. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.mar.2013.07.007>
78. Merkaj E., Edvin Z., Drini I., *Fiscal Decentralization in Albania: Trends and Challenges at the Dawn of Territorial Reform*, in Journal of Balkan and Near Eastern Studies, nr. 19, pp.684–699; DOI [10.1080/19448953.2017.1328898](https://doi.org/10.1080/19448953.2017.1328898) . 2017
79. Mihaiu D., *Measuring performance in the public sector: between necessity and difficulty*, in Studies in Business and Economics Journal, nr. 12, 2013, pp. 40-50; <https://magazines.ulbsibiu.ro/eccsf/RePEc/blg/journal/925mihaiu.pdf>
80. Mirea M., *Performanța economică – recunoașterea evenimentelor economice, metode de calcul și analiză*, în Revista Română de Statistică – Supliment nr.10, 2019, pp.81-93;
81. Moldovan B.A., *Performanța financiară în administrația publică locală și dezvoltarea economică a comunităților*, Presa Universitară Clujeană, 2018, p.147
82. Morariu A., Suciu G., *Contabilitatea instituțiilor publice*, București: Ed. Universitară, 2004.
83. Muraru I., *Drept constituțional și instituții politice*, vol. II, București: Ed. Actami, 1995.
84. Murphy K. R., Cleveland J. N., *Understanding Performance Appraisal: Social, Organizational, and Goal Based Perspectives*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1995.
85. Musteață L., Mihiț L.D., Lobonț O.R., *How should we measure public sector performance?*, in Postmodern Openings, Vol. 12, Nr.1, 2021, pp.71-89.

86. Naveen D., Kumar S., Mukherjee D., Pandey N., Lim W:M., *How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines*, în *Journal of Business Research*, Vol.133, 2021, pp.285-296; DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
87. Neely A., *The performance measurement revolution: why now and what next?*, în *International Journal of Operations and Production Management*, nr. 19 (2), 1999, pp. 205–228; DOI: <https://doi.org/10.1108/01443579910247437n>
88. Neely A., *Business Performance Measurement: Theory and Practice*, Cambridge: University Press, 2002.
89. Newcomer K.E., *Measuring government performance*, în *International Journal of Public Administration* nr. 30, 2007, pp. 307–329, p.316; DOI: [10.1080/01900690601117804](https://doi.org/10.1080/01900690601117804)
90. Nuță A.C., Nuță F.M., *Finanțe publice*, Galați: Ed. Universitară Danubius, 2013.
91. Olaru E.A., *Efectele adoptării IPSAS în instituțiile publice din România asupra calității raportărilor financiare*, în *CECCAR business review*, nr.4, 2023, pp.17-27, ISSN 2668-8921.
92. Oprea F., *Managementul financiar al colectivităților locale*, București: Ed. Tritonic, 2013.
93. Padua Ribeiro L.M., Pereira R.J., Carvalho de Benedicto G., *The role of accounting in public governance process*, în *African Journal of Business Management*, nr. 14, 2013, pp. 2905-2915; DOI: [10.5897/AJBM2013.7013](https://doi.org/10.5897/AJBM2013.7013)
94. Petru F., *Managementul administrației publice locale*, București: Ed. Economica, 2007.
95. Platon M., *Administrația publică, Curs de lecții*, Chișinău: Ed. Universul, 2008.
96. Podsakoff P.M, MacKenzie S.B., Podsakoff N.P., Bachrach D.G., *Scholarly Influence in the Field of Management: A Bibliometric Analysis of the Determinants of University and Author Impact in the Management Literature in the Past Quarter Century*, în *Journal of Management*, nr. 34, 2008, pp. 641–720; DOI: <https://doi.org/10.1177/0149206308319533>
97. Poister T.H., Streib G., *Elements of Strategic Planning and Management in Municipal Government: Status after Two Decades*, în *Public Administration Review*, vol. 65, no. 1, 2005, pp. 45-56; DOI: [10.1111/j.1540-6210.2005.00429.x](https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2005.00429.x)
98. Popa V., *Efectele descentralizării: Rolul reprezentantului Guvernului în unitățile administrativ-teritoriale*, Chișinău: TISH, 2008.

99. Pomachac R., *Local government in the Czech Republic: History, current position, prospective evolution*, in *Local Government in Europe*, Routledge, 2016, pp. 52-72.
100. Poister T.H., *The Future of Strategic Planning in the Public Sector: Linking Strategic Management and Performance*, in *Public Administration Review*, vol. 70, no. s1, 2010, pp. 246-254; DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2010.02284.x>
101. Poister T.H., Streib G., *Elements of Strategic Planning and Management in Municipal Government: Status after Two Decades*, in *Public Administration Review*, vol. 65, no. 1, 2005, pp. 45-56, p. 49; DOI: [10.1111/j.1540-6210.2005.00429.x](https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2005.00429.x)
102. Pollitt C., Bouckaert G., *Public Management Reform. A Comparative Analysis – New Public Management, Governance, and the Neo-Weberian State*, Oxford: Oxford University Press, 2004.
103. Popa E., *Descentralizarea: elementele unui model*, Chişinău: Ed. Cartier, 2006
104. Profiroiu M. C., Tapardel A. C., Mihaescu C., *Performance analysis of the Romanian public administration*, in *Transylvanian Review of Administrative sciences*, No.40/2013, pp.183 – 200, p.186. <https://rtsa.ro/tras/index.php/tras/article/viewFile/149/145>
105. Raileanu T., Grigoriu L., *Reforma contabilităţii în sectorul instituţiilor publice: rezultate şi prognoze*, pp. 15-22;
106. Raileanu T., *Modernization of public financial reporting in the Republic of Moldova in accordance with IPSAS*, în *Ovidius annals economic science*, nr. 22(1), 2022, pp. 981-992; DOI: [10.61801/OUAESS.2022.1.131](https://doi.org/10.61801/OUAESS.2022.1.131)
107. Ram R., *Government size and economic growth: A new framework an some evidence from cross-section and time-series data*, în *American Economic Review*, Nashville, vol.76, nr.1, 1986, pp.191-203; DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451974157.001>
108. Ramadhan S., *Budgetary accounting and reporting practices in Bahraini governmental units: An empirical study*, in *International Business Review*, nr.18 (2), 2009, pp.168-183; DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2009.01.001>
109. Robinson R., *Dependence, Government Revenue, and Economic Growth, 1955–1970*, in *Studies in Comparative International Development*, New Jersey, vol. XII, nr. 2, 1977, pp. 3–28. DOI: <https://doi.org/10.1007/BF02686481>
110. Rycakzewski M., Thevenot M., Vulcheva M., *International Accounting and Auditing Standards Adoption in Non-EU Eastern European Countries: Review of*

Regulations and Literature, în *Journal of International Accounting research*, nr. 21, pp. 1-56, 2021. DOI: [10.2308/JIAR-2021-104](https://doi.org/10.2308/JIAR-2021-104)

- 111.Sadeh A., Radu C.F., Feniser C., Borșa A., *Governmental Intervention and Its Impact on Growth, Economic Development, and Technology in OECD Countries*, in *Sustainability Journal*, nr. 13, 2021, pp.1-30, DOI: <https://doi.org/10.3390/su13010166>
- 112.Sancino A., Garcia M. J., *Theoretical foundations and Discussions on the reformation process in Local Governments*, Hershey: IGI Global, 2016.
- 113.Scutari S., *Modernizarea sistemului trezorerier prin implementarea programelor de management financiar*, în *Revista Teoretico-științifică*, nr.4, Chișinău, 2022, pp.136-145.
- 114.Schuler C., Grossi G., Fuchs S., *New development: The role of education in public sector accounting reforms in emerging economies: a socio-material perspective*, în *Public Money & Management*, nr. 43(7), 2023, pp. 762-768; DOI: [10.1080/09540962.2023.2255387](https://doi.org/10.1080/09540962.2023.2255387)
- 115.Smith M., Bititci U.S., *Interplay between performance measurement and management, employee engagement and performance*, in *International Journal of Operations and Production Management*, nr. 37, 2017, pp.1207–1228. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOPM-06-2015-0313>
- 116.Steccolini I., *Accounting and the post-new public management: Re-considering publicness in accounting research*, in *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, nr. 32, 2019, pp. 255-279; DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-03-2018-3423>
- 117.Stecollini I., Saliterer I., Guthrie J., *The role(s) of accounting and performance measurement systems in contemporary public administration*, in *Public administration*, nr.3, 2020, pp.3-13; DOI: [10.1111/padm.12642](https://doi.org/10.1111/padm.12642)
- 118.Stren R., Friendly A., *Big cities mayors: still avatars of local politics*, in *The International Journal of Urban Policy and Planning*, nr. 84/2019, pp.172-177;
- 119.Swirska A., *Methods for Improving the Effectiveness of the Financial Management of Local Government Units in Poland*, in *Science and Studies of Accounting and Finance: Problems and Perspectives*, nr. 10, 2016, pp. 177–185; DOI: <https://doi.org/10.15544/ssaf.2016.17>

- 120.Șoșdean A., Boloș M., Trifan V., *Bugetul local – abordare teoretică și metodologică*, Timișoara: Ed. Mirton, 2002.
- 121.Tabără N., *Sisteme contabile comparate*, Ediția III-a, Iași: Ed. Topo Moldova, 2015.
- 122.Tirau A.I., *Costuri relevante pentru deciziile manageriale în industria de componente auto*, Cluj Napoca: Casa cartii de stiinta, 2022.
- 123.Tiron-Tudor A., Fulop M.T., Span G.A., Popa I.E., *Preference of the listed entities regarding the selection of the external auditor*, in Annals of Faculty of Economics, University of Oradea, Vol. 1(2), pp.503-509.
- 124.Tiron Tudor A., Fatarcean G., *The reform of the Romanian public governments accounting in the context of European integration*, în SSRN electronic journal, 2018, pp.1-12; DOI: [10.2139/ssrn.924100](https://doi.org/10.2139/ssrn.924100)
- 125.Tiron Tudor A., *Public sector accounting, auditing and control in Romania*, în Public sector accounting, auditing and control in South Eastern Europe, 2019, pp. 61-102; DOI: [10.1007/978-3-030-03353-8_3](https://doi.org/10.1007/978-3-030-03353-8_3)
- 126.Todea N., Cenar I., Deaconu S., *Contabilitatea întreprinderilor nonfinanciare*, Alba Iulia: Editura Aeternitas, 2005.
- 127.Trailescu A., Pops C.D., *Dreptul finanțelor publice*, București: Ed. Universul Juridic, 2021.
- 128.Țurcanu V., Golocialova I., Dezvoltarea concepției contabilității în Republica Moldova, în Contabilitatea și auditul în condițiile globalizării: realități și perspective de dezvoltare, pp.25-35, 2008.
- 129.Van Dooren W., Bouckaert G., Halligan J., *Performance Management in the Public Sector*, Ediția a 2-a, London: Routledge, 2015.
- 130.Von Dooren W., Bowckaert G., Halligan J., *Performance management in the public sector*, New York: Routledge, 2015.
- 131.Yawar S.A., Seuring S., *Management of Social Issues in Supply Chains: A Literature Review Exploring Social Issues, Actions and Performance Outcomes*, in J. Bus. Ethics, nr. 141, 2017, pp. 621–643; DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2719-9>
- 132.Yetano A., *What drives the institutionalization of performance measurement and management in local government?*, in Public Performance and Management Review, nr. 37, 2013, pp. 59-86; DOI: [10.2753/PMR1530-9576370103](https://doi.org/10.2753/PMR1530-9576370103)

133. Zai P. V., Lazăr D.T., Inceu A.M., Moldovan B.A., *Economics and public finance*, Bucuresti: Ed. Tritonic, 2013.

Acte normative

134. *Codului Fiscal al Republicii Moldova*, nr. 1163 din 24.04.1997, publicat în M. Of. Nr. 62 din 18.09.1997.
135. H. G. nr. 573 din 6 august 2013 *privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pe anii 2013-2020*, publicată în M. Of. nr. 173-176 art. 669 din 09.08.2013.
136. H. G. nr. 1472 din 30 decembrie 2016 *privind aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019*, publicată în M. Of. nr. 103-108 art. 271 din 31.03.2017.
137. H. G. nr. 1507 din 31.12.2008 *cu privire la aprobarea Planului de dezvoltare a contabilității și auditului pe anii 2009-2014*.
138. Ordinul ministrului finanțelor nr. 216 din 28.12.2015 *cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar*.
139. Ordinul ministrului finanțelor nr. 202 din 17.12.2015 *cu privire la aprobarea Consiliului pentru Standarde Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public*.
140. Ordinul nr. 144, din 28.11.2024 *cu privire la modificarea și completarea Conceptului și Planului de acțiuni pentru elaborarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public*, aprobate prin Ord. MF nr. 159/2016, publicat în M. Of. 24.12.2024.
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146383&lang=ro
141. Ordinul ministrului finanțelor nr. OMF 165/2012 din 19.12.2012, *cu privire la modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2013*;

Baze de date și resurse electronice

142. <https://mf.gov.md>
143. <https://mfinante.gov.ro/ro/web/site>
144. <https://webofknowledge.com>

145. <https://oecd.org>
146. <http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339>
147. <https://mf.gov.md/ro/trezorerie/rapoarte-privind-executarea-bugetului/rapoarte-anuale>
148. <https://edoc.coe.int/en/local-democracy/7645-regional-democracy-council-of-europe-reference-framework.html>
149. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805db09e
150. <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/Subnational-Governments-Around-theWorld-%20Part-I.pdf>
151. <https://www.oecd.org/regional/EU-Local-government-key-data.pdf>
152. <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/profile-Poland.pdf>
153. <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/profile-United-Kingdom.pdf>
154. https://www.ifac.org/about-ifac/membership/members/association-professional-accountants-and-auditors-republic-moldova?utm_source=chatgpt.com
155. <https://mf.gov.md/ro/trezorerie>
156. <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/profile-Poland.pdf>
157. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5786841/KS-DU-14-001-EN.PDF/7bec4a16-f111-4386-a4b4-8f1087be1063?version=1.0>
158. <https://mf.gov.md/ro/trezorerie/rapoarte-privind-executarea-bugetului/rapoarte-anuale> , <http://localbudgets.viitorul.org/>